

ס י כ ו ם

בסידרה של 5 ניסויים עם 25–90 מבכירות נתבררו ההשפעות של ההזנה בתקופת ה"הכנה" על הלאקטאציה שבאה אחריה. רמות ההזנה שלפני ההמלטה ואחריה תורמות במשותף להתגלות הפוטאנציאל המורשתי של כושר ההנבה. חסרונות (גרעונות) קלים ברמת ההזנה בתקופת ההכנה אפשר לפצות על ידי הזנה נדיבה יותר אחרי ההמלטה; רמת הזנה עשירה ב"הכנה" מרשה צימצום וחסכנות בהזנה של אחרי ההמלטה. ישנם סייגים ליחסי גומלין אלה: צימצום חמור מדי בתזונת ההכנה, עלול להגדיל את צרכי המזון של הבהמה בתקופה שאחר ההמלטה מעל ליכולת הקליטה שלה והתנובה תיפגע ותקטן. רמת הזנה עשירה ביותר ב"הכנה" הינה בבחינת ביזבזו מפני שזה לא יביא להעלאת התנובה וכן אין זה יכול להקטין את התצרוכת שאחר ההמלטה מתחת לרמה מסוימת.

וו. ה. ברוסטר, א. ס. פוט, צ. לין

כבר במצב גופני טוב אינה צריכה לעלות על 0.35 ק"ג / יום. קצב זה אינו עולה במידה רבה על תוספת המשקל היומית של העובר שהינה 0.25 ק"ג, כאשר מחלקים את משקל הלידה על משך תקופת ההריון.

ניסויים נוספים נדרשים לשם בירור המצב לגבי בהמות מבוגרות, אשר עברו כבר תקופת חליבה אחת או שתיים ואשר השלימו את התפתחות גופן וגדילתן. עם זאת, נתונים מסוג זה המצויים כיום בדיניו מארה"ב ונירזילנד מאשרים את תוצאות הניסויים המובאות כאן. מגמת ההשפעה לגבי תחילתה של תקופת החליבה נמצא נכון אף לגבי סך כל התנובה משך התקופה, דבר המעיד על השפעתה המתמשכת של רמת ההזנה קודם ההמלטה. הדבר מרמז על כך שכושרה של הבהמה להפוך מס' פוא לחלב משך כל תקופת החליבה מושפע מרמת התזונה שלפני ההמלטה, ולא שמצבורי חומרימזון בגוף מתקופת ה"הכנה" הופכים לחלב בתחילתה של תקופת החליבה.

הקש לא לריפוד אלא כמספוא

ד"ר דוד לוי דיווח לאחרונה על ניסויי הזנה שערך משך 4 שנים בבקר לבשר. מטרת הניסויים הייתה לבדוק ערכם החילופי של סוגי מספוא גס שונים בהשוואה למזון מרוכז. הניסוי נעשה על ידי החלפת 2-3 ק"ג מזון מרוכז בשחת, קש או תחמיץ, בעלי כמות שווה של חומר יבש. נמצא כי 1.3 ק"ג שחת החליפו 1 ק"ג מזון מרוכז; קש-1.65:1 ותחמיץ 1.25:1. ערכים אלה שונים במידה ניכרת מאלה שהיו מתקבלים לפי חישוב יחידות-מזון. חשוב לזכור כי רק חלק קטן ממנת המזון המרוכז הוחלף כאן במספוא גס.

כמו כן נמצא שהטחינה והכיפתות מגדילים את יעילותו של המספוא הגס בכך שהם מגבירים מהירות האכילה. נראה כי לכיפתות הקש והשחת נודע יתרון על הטחינה.

כאשר בדקו השפעת מספוא לח בהשוואה למספוא יבש נתקבלו תוצאות מפליאות: קש גלמי יבש בתוספת 2 ק"ג מזון מרוכז הביא לעליית משקל יומית של 523 גרם בעוד שאותו הקש בהיותו מוגש לח הביא לעליית משקל יומית בשיעור של 1090 גרם. מסתבר שלחותו של המספוא הנאכל מקצרת שהייתו בכרס ועל ידי כך מפחיתה ההפסדים עקב איבוד הסוכרים.

בניסוי אחר נמצא כי לאמהות יבשות בחודשים הראשונים להריון אפשר להוסיף שתן במי-השתייה, כמקור מזון חנקני. בשלבים מאוחרים יותר יש לספק מזון חלבוני נאות יותר.

(מתיך "חקלאות בישראל", יולי 1970)